

ZA STABILIZACIJO Z DEJANJI

V osrednjem delu razstave na 10. kongresu ZSS je sodeloval geološki zavod Ljubljana

Geološki zavod Ljubljana je sodeloval s svojimi ekspozitami na področju inovacij v osrednjem delu razstave, ki jo je mestni svet zveze sindikatov Slovenije organiziral v klubu delegatov od 11. do 17. oktobra 1982. Geološki zavod je predstavil del svojih dosežkov pri razvoju vrtnega orodja, rudarskega orodja za strojno odkopavanje, jamske hidravlične vr-

talne garniture in garniture za raziskovalno vrtnje J 600.

Razstavljeni ekspoziti GZL pod geslom Za stabilizacijo z dejanji so predstavljali usmeritev njihove inovacijske dejavnosti. Geološki zavod Ljubljana je med največjimi jugoslovanskimi raziskovalnimi organizacijami na področju vrtnja in kot tak — zaradi skromne jugoslovanske

proizvodnje vrtnalnih opreme in pribora in sprito pomanjkanja reprodukcijskega materiala — rešuje to problematiko na razne načine, med katerimi predstavlja inovacijska dejavnost bistveno komponento potrebnih delovnih sredstev.

Strojna proizvodnja in vzdrževanje — temeljna organizacija splošnega pomena GZL skuša zagotoviti raziskovalni operativni zavoda čimveč naprav in pribora iz svoje proizvodnje. V zadnjih 23 letih so uspeli razviti kar precejšnje število novih proizvodov. Med njimi velja vsekakor na prvem mestu omeniti raziskovalni vrtni stroj J 600, ki predstavlja 40% tovrstnega strojnega parka GZL. Ob vse večjih potrebah globo-

voda razvijajo stroj za rotacijsko vrtnje minskih vrtin v kamnolomih.

Posebno pozornost posveča razvijanju in izdelovanju vrtnalnih pribora, predvsem orodij s trookovinskimi rezili. V dolgotrajnem razvoju svojih vrtnalnih kron in dlet iz karbidnih trdin je dosegel ugled pri jugoslovanskih kupcih in z vrsto izdelkov pokriva večino jugoslovanskega trga. Da je njihova tehnologija na svetovni ravni, se odraža tudi na obsevnem izvozu v najbolj razvite dežele sveta.

Tudi na področju substitucije uvoza dosega geološki zavod Ljubljana pomembne rezultate. Razvil je nože za rudarske kombinacije v premogovnikih, ki jih je Jugoslavija že pred dvema letoma izključno uvažala, zdaj pa že vrsta rudnikov uporablja nože, ki jih izdeluje geološki zavod Ljubljana. Prav tako poskušajo s svojimi konstrukcijami v čimveč možni meri nadomestiti uvoz rezervnih delov, potrebnih za vzdrževanje strojev tuje proizvodnje.

H. S.

● ŽG LJUBLJANA

Nastanitvene možnosti samskih delavcev

Tozdi ŽG Ljubljana imajo v naši občini tri samske domove, štiri lešene in zidan provizorij na Krivi poti, pet ob Letališki cesti, štiri v Polju in enega v Lazah. (V občini Bežigrad sta dva zidana provizorija ob Vilharjevi cesti in dva ob Robbovi — v teh pa stanujejo tudi družine. V občini Šiška je zidan provizorij ob Janševi 1, a in dva zidana provizorija ob Verovškovi 6. V občini Center je ob Masarikovi 8 prehodni dom za goste.)

Samski dom ob Steletovi 4 v Štepanjskem naselju je last tozda za transport Moste s Kajuhove 51. Dom so namensko zgradili leta 1978. V njem je 100 sob s 400 ležišči. Prostori doma sicer odgovarjajo zahtevam minimalnega standarda, nimajo pa urejenega obrata družbene prehrane, pralnice in sušilnice. Kmalu po dograditvi objekta je ugotovljena slaba izvedba instalacijskih del, tako da odpadna in sanitarna voda že več kot dve leti zamakata stene. Delovna organizacija toži izvajalca del zaradi slabo opravljenega dela in nastale škode. Štiristo stanovalcev samskega doma ima organiziran le topel obrok hrane na delovnem mestu.

Nastanitveni objekti ob Krivi poti 40 so last tozda za opravljanje in vzdrževanje prog Ljubljana. V štirih objektih je 11—18 bivalnih prostorov s po 2—3 ležišči. V objektu tega naselja, ki je last tozda za promet Zalog, so 3 sobe s 4 ležišči. Objekt obeh tozdov, v katerih so sicer garderobe, čajna kuhinja in dnevni prostori, so slabo vzdrževani, predvsem pa so neustrezno vzdrževani sanitarni prostori. Organizirana prehrana ob urejenem adaptiranem obratu družbene prehrane, ki bo še letos obnoven. V tem obratu imajo delavci na voljo malico in kosilo. Zaostribo bo potrebno vzdrževanje higienskega režima v vseh prostorih, predvsem sanitarnih.

Samska domova v Zalogu ob Hladilniški poti 28 in 34 upravlja tozd za turizem, transport in gostinstvo (TTG) Ljubljana. Dom ob Hladilniški 28 je zgrajen leta 1975 s 399 ležišči; dom ob Hladilniški 34 pa je kupljen od gradbene delovne organizacije in letos adaptiran. V njem je 48 sob s 125 ležišči. Oba domova izpolnjujeta minimalne pogoje družbenega dogovora, sta primerno opremljena in vzdrževana. Za delavce je organizirana družbena prehrana (odprti tip), ki nudi delavcem celodnevno prehrano.

Delavsko naselje v Polju, last tozda za nizke gradnje s sedežem v Medvedovi 2, ima 4 lešene provizorije s 33 osebami in 100 ležišči. Lani so odstranili dotrajano leseno barako in postavili kontejner s sanitarnimi prostori. V naselju še vedno niso urejene garderoba, pralnica in sušilnica, za dnevni prostor pa služi jedilnica. V sklopu naselja je obrat družbene prehrane, kjer so delavcem na razpolago zajtrk, malica in kosilo. Zaostribo bo potrebno higienski režim vzdrževanja.

Ob Letališki cesti so štiri zidani provizoriji last tozda za visoke gradnje (sedež ob Zeleni jami 2). V objektih je 218 ležišč v 3 do 4 posteljni sobah, ki so ustrezno opremljene. Lani so adaptirali vezne hodnike in sanitarne prostore. Higienski režim ni zadovoljiv. V tem naselju ima tudi tozd za transport Ljubljana-Moste objekt s 35 sobami in 127 ležišči. Pomožni prostori so adaptirani lani, so primerno opremljeni in vzdrževani. Delavcem naselja je na voljo celodnevna prehrana v obratu družbene prehrane naselja. Skupne so jedilnica, dnevni prostor in tudi čajna kuhinja.

Inspekcija ugotavlja, da so se bivalne razmere samskih delavcev od prvega pregleda leta 1976 znatno izboljšale, še vedno pa seveda niso v celoti zadovoljive. Osnovno vzdrževanje je večkrat skrajno pomanjkljivo, za kar so vzrok slabe higienske navade samskih terenskih delavcev, v veliki meri pa tudi pomanjkljive organizacije tekočega vzdrževanja in čiščenja.

Vsi zaposleni delavci ŽG Ljubljana imajo organizirano toplo malico na delovnih mestih. Celodnevna prehrana (zajtrk, kosilo in večerja) pa je organizirana le v samskih domovih v Zalogu in ob Letališki cesti. Trenutno najbolj pereč problem predstavlja prehrana 400 delavcev v samskem domu ob Steletovi 4 (Štepanjsko naselje), katerim je zagotovljen topel obrok malice le na delovnem mestu.

ŽG Ljubljana si v danih materialnih možnostih torej prizadeva postopno reševati probleme minimalnih standardov po družbenem dogovoru, precej pa zaostajajo kulturne dejavnosti v okviru delovnega kolektiva. Vsi delavci imajo sicer možnost dopolnilnega izobraževanja oziroma kvalifikacije, pomanjkljivo pa je vključevanje delavcev predvsem iz drugih republik v življenjsko okolje, kjer živijo. Drugače navade, jezik in večkratna začasna zaposlitev ne smeta biti ovira za izmenjavo kulturnih dobrin in pozitivno osveščanje delavcev za nadaljnji vsestranski ustvarjalni razvoj.

TONČKA GABROVŠEK

SML — UIS M/8-9/82

V geološkem zavodu Ljubljana so razvili kar precejšnje število novih izdelkov (Fotoarhiv GZL)

kega vrtnja so razvili raziskovalno vrtno garnituro J 1000 za vrtnje do 1000 metrov globine, ki se že uspešno vključuje v operativno dejavnost. Nadalje naj omenimo jamsko garnituro za varnostno predvrtanje, ki jo bodo začeli uporabljati še letos, izplačno črpalko, ki lahko pod pritiskom 45 Barov prečrpa 250 litrov v minuti, lavirno napravo za vrtnje pilotov s profili 1000, 1500 in 2000 milimetrov. Po naročilu biotehnične fakultete v Ljubljani so za petrološke raziskave tal razvili vrtno garnituro za odzemanje vzorcev do globine 2 metrov. Trenutno delavci SPV — tozda geološkega za-

H. S.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

V tujini je angazirana skoraj tretjina zmogljivosti SGP Slovenija ceste — Tehnika, vrednostno pa ta dela predstavljajo skoraj polovico njihove celotne finančne realizacije. Zunaj Jugoslavije dela čez 2.500 njihovih delavcev. Težave, o katerih smo vajeni poslušati doma, pa tudi v tujini ne izginejo vedno. Dva projekta v Iraku sta jimi v letošnjem prvem polletju prinesla precejšnjo izgubo. Vzroke so, razen neugodnih cen, večinoma prinesli od doma. Dela na enem od teh gradbišč so sicer še v začetni fazi, zato dosedanja podatki še ne dajejo prave slike. Pričakujejo, da bodo z ukrepi za boljše produktivnost, z doslednejšim nagrajevanjem po delu in z opravljanjem drugih pomanjkljivosti tudi tu lahko dosegli boljše rezultate.

V zadnjih letih mnogo govorimo o pomenu informiranja v združenem delu. Da bi izboljšali obveščanje v svoji delovni organizaciji, so v Javnih skladiščih pripravili poseben vprašalnik, na katerega so odgovarjali vsi delavci. Delavci si želijo predvsem krajših in razumljivih informacij, ki naj dosežejo vsakega zaposlenega. Pred-

lagajo, naj bi v biltenih objavljali tudi sklepe izvršnih organov delavskega sveta, več bi radi brali tudi o delu družbeno-političnih organizacij. Delovodje naj redno opozarjajo delavce na pomembnejše zadeve v delovni organizaciji, pred pomembnejšimi odločitvami pa naj bodo objavljene tudi alternativne rešitve.

Tudi v Izolirki želijo izboljšati obveščanje. Pred kratkim so znova začeli izdajati svoje interno glasilo. Druga, oktobrska številka obširno in z več zornih kotov obravnava vzroke neuspešnega poslovanja v preteklem in v prvi polovici letošnjega leta. Poleg objektivnih okoliščin — predvsem pomanjkanja reprodukcijskih materialov in nesorazmerne rasti njihovih cen v primerjavi s cenami končnih izdelkov — se zavedajo tudi notranjih vzrokov, da »v boljših časih« niso dovolj investirali v sirjenje in posodabljanje proizvodnje je dejstvo, ki jih bo še dolgo pestilo; popraviti pa je mogoče neodgovoren odnos do dela, pred tem pa zagotoviti boljšo organizacijo dela in vodenja.

Enakopraven dejavnik stabilizacijskih prizadevanj je tudi kulturno življenje delavcev, saj bi s krčenjem kulturnih programov dosegli le težko popravljivo družbeno škodo.

Razpravljalci so opozorili tudi na večanje socialnih razlik, ki ne izvirajo iz dela. Zato bo enkrat le potrebno uveljaviti doslednejšo davčno in socialno politiko.

Poudarili smo, da je odgovornost ključnega pomena in mora biti praviloma individualna, kolektivna le toliko sorazmerno, kolikor je kdo prispeval k sprejemu odločitve.

Naš delavski sindikalni kongres torej pomeni mejnik pri odpravljanju nasprotij med sprejetimi sklepi in stališči ter njihovim izvajanjem v praksi. Znanje, enotnost volje in trdo delo so edino zagotovilo za naš uspešen razvoj.

MARIJA FEDRAN

● Delavec — delavcu

Takole so se nam predstavili delavci Papirnice Vevče, ŽG ŽTO — tozda za transport Moste, Roga, Obnove, Kolinske in Slovenija sadja — Hladilnice Zalog s kulturnim programom v počastitev 10. kongresa ZSS. S kvalitetnim nastopom so navdušili — žal le maloštevilno občinstvo. Upali smo, da bo umetniška beseda in pesem naših delovnih ljudi pritegnila vsaj njihove sodelavce, sindikalne aktiviste in naše družbenopolitične delavce. Pa ni bilo tako.

Dodatne spodbude

(Nadaljevanje s 1. strani)

Skupščina sklada je sklenila, da bo letos: planirala povečanje stalaža osnovne črede krav, plemenskih kobil in ovac. Premija pripada rejcu, ki se pogodbeno obveže, da bo povečani stalaž ohranil najmanj pet let; premirala nakup plemenskih telic, zrebic in ovac za obnovo črede — pod zgoraj navedenimi pogoji;

premirala urejanje pašnikov v hribovitih območjih, kjer so organizirane pašne skupnosti oziroma, kjer imajo organizirani pašno-košni sistem; udeležena pa bo skupščina tudi pri kolektivnem zavarovanju živine; (Premije in udeležbo iz teh naslovov je možno uveljaviti za leto 1982)

— regresirala nabavo gnojil — osnovna je družbeno organizirana pridelava mesa in mleka, in to: za 1000kg oddane žive teže govedi in konj pripada regres za 600kg gnojil, za 1000l oddanega mleka pa regres za 350kg;

— regresirala nakup semena za družbeno organizirano poljedelstvo. Regres se prizna za nabavo semenske koruske, krompirja, strnišnih posevkov in vrtnin. (Regresiranje po teh dveh postavkah lahko uveljavljajo kme-

tovalci od 1. 7. 1982 dalje.)

— premirala pitanje telet. (Premijo dobe rejci za oddano živino od 1. aprila 1982 dalje, in sicer ob oddaji živine.)

Iz sklada je dodatno stimulirano pridobivanje mleka v skupnostih in na tržno urejenih kmetijah, ki v ravninskem območju oddajo najmanj 15.000l mleka letno, oziroma v hribovitih območju oddajo najmanj 7.500l mleka letno. To nadomestilo se izplača od 1. januarja 1982 dalje.

Vseh sredstev se prav tako regresirajo načrti za hleve in silose, pokrivalo stroški za analizo zemlje in krme ter stroški za osemnemanje.

Sredstva iz tega naslova je možno dobiti od 1. julija 1982 dalje.

Višina premij je različna in pripada tistemu kmetu, ki sklene ustrezno pogodbo. Podrobnejši podatki so na razpolago v TZO Dobrujanje.

Prepričani smo, da bodo tudi ti ukrepi — poleg drugih — spodbudili in povečali obseg družbeno organizirane predelave hrane, predvsem pa vplivali na intenzivnejše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti zemljišč.

JU

● Nova prodajalna Ona-On

Pred kratkim je DO Jugotekstil Ona-On v sodelovanju v DO Jugotekstil Julon odprla prodajalno na Letališki cesti, neposredno pred vhodom v tovarno, v kateri prodajajo Julonov proizvod — sintetično prejo, ter otroško, žensko in moško konfekcijo. Organizirani pa so tudi tedni ugodnejšega nakupa pletenin, sraj, bluz, perila, volne itd.

Največ kupcev je iz DO Jugotekstil Julon, ki so lahko že prej kupovali sintetično prejo v skladišču tovarne. Novost: možen je nakup na kredit. Prodajalna je odprta ob torkih in četrtek od 12. do 16. ure.

T.Z.

DOGOVORILI SMO SE ZA DELO

(Nadaljevanje s 1. strani)

Franc Pianec o obveščanju v združenem delu in nujnosti informiranja za delo delegacij. Zvone Tkalec o boljšem in cenejšem prevozu potnikov in Miro Vujanović o uresničevanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov.

Na sklepnem plenarnem zasedanju so delegati sprejemali poročila o delu komisij, ki so strnile v zaključnih dokumentih vse bistvene sestavine razprav delegatov. Z največ pozornosti in odobravanjem je bilo potrjeno poročilo komisije za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije na socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih temeljih. Ker je v njej sodelovalo kar 400 od 659 delegatov in smo spremljali kar 116 razprav, je delo te komisije trajalo od 8. do 20. ure.

Razprave so bile zelo kritične in samokritične, hkrati pa so dokazale veliko pripravljenost slovenskih delavcev za odločnejše in hitrejše reševanje vseh zadev, ki vplivajo na položaj delovnega človeka v naši socialistični družbi. Delegati so v vseh

komisijah odločno obsodili tolerančen odnos do nepravilnih in škodljivih odločitev v preteklosti, ki sedaj povzročajo zaostrene gospodarske razmere, politične težave, zadolževanje v tujini in zgrešene investicije.

Izboljšati je potrebno odnos do dela in delovnih sredstev in to opredeliti v sistemu delitve po delu.

Zahteva, da sindikat s politično akcijo prepreči odtujevanje družbene lastnine, izsiljevanje, podkupovanje in potvarjanje informacij, je bila odločnejša kot kdajkoli prej. Ugotovili smo, da uveljavljanje turje valute kot plačilnega sredstva ruši naš enotni ekonomski sistem. Dinar mora biti edino plačilno sredstvo v naši državi.

Z uvedbo sodobnejšega načina in organizacije dela v vseh delovnih okoljih bi bilo mogoče tudi krčiti obseg družbenih in »domačih« režije. Nema lokrat smo delegati poudarili, da bomo z naložbami v znanje lahko pospeševali tudi ustvarjalno delo in znanje, ki je nujno za uspešno vključitev v mednarodno delitev dela. Izpostavljena je bila zahteva po pro-

duktivnem zaposlovanju, še posebej je potrebno zagotoviti delo strokovno usposobljeni mladini pri razvojno perspektivnih delih. Delegati so tudi odločno podprli vse predloge za skrajševanje delovnega časa ob povečanju produktivnosti dela.

Trdne prijateljske vezi

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vsebinska posnetkov spominja na dneve, ko je leta 1971 Pasionaria prisostvovala kongresu španskih borcev Jugoslavije v Ljubljani in se srečala z znanci in borci španske vojne proti fašizmu. Tedaj je obiskala tudi zaslavske revirje ter prisrčno pozdravila zbrane rudarje in delavce, ki da »jo spominjajo na moža, rudarja stantanderskih rudnikov«. Zatem se je udeležila sprejema na magistratu in dalj časa ostala med znanimi tovariši v priskrben pogovoru.

Prav posebno vrednost dajejo albumu posnetki z delovnega sestanka kongresa španskih borcev, kjer so bili prisotni Edvard Kardelj in Veljko Vlahović ter mnogi drugi revolucionarji, med njimi Miha Marinko, Franc Leskošek-Luka, Sergej Kraigher, Lidija Sentjurc, Ivan Maček-Matič, Vida Tomšič in France Popit.

Z namenom, da bi španskemu ljudstvu prek komunistične partije in njene predsednice, dolgoletne neutrudne borke za pravice delovnega ljudstva Pasionarie, izrazili globoko solidarnost z njegovim bojem, ki njegov začetek datira iz leta 1936, obudili spomin na leta skupnega boja proti fašizmu ter spomin na mnoge žrtve in padle borce, vsebuje album tudi imenitne posnetke našega kulturnega doma Španski borci in posnetke s proslave ob odprtju in predaji doma svojemu namenu.

Album je Carrillo z veseljem sprejel, se zanj priskrbeno zahvalil ter obljubil, da ga bo izročil Pasionariji. Z velikim razumevanjem je spremljal razlago, ki sva mu jo posredovala Polde Maček in podpisani ter obljubil, da si bo naš kulturni dom Španski borci ob primernih prilikah zelo rad ogledal.

STANE BOBNAR